

Sikkerhetstilråding 1-2021, Luftromskrenkelseser

Luftromskrenkelse, eller Airspace Infringements (AI) som det heter på engelsk, er definert som å fly seg inn i kontrollert luftrom uten forhåndsklarering. Det er vårt ansvar som piloter å innhente klarering før vi flyr inn det i kontrollerte luftrommet. Det er også vårt ansvar som piloter å «VITE HVOR VI ER» (se vedlegg)

Både ute i Europa og her hjemme øker antallet luftromskrenkelseser. Alle disse flygningene mangler klarering for flyging i det kontrollerte luftrommet. Krenkelsene kan være betydelig farligere enn mange av oss kanskje både oppfatter og tror. I første rekke er det fare for kollisjon med annet luftfartøy – kanskje et passasjerfly med mange passasjerer!

Seilflyseksjonen har i vår mottatt ikke mindre enn 5 rapporter knyttet til luftromskrenkelseser. Dette er per i dag den klareste trenden knyttet til rapportering av hendelser i 2021.

Vi viser her til OBSREG rapport #11, #13, #16, #18 og #19. <https://app.nlf.no/home>.

TAKK for at du skrev den rapporten!

Oppsummert for disse fem hendelsene:

- Flight Level (FL) – stiger opp i kontrollert luftrom, og tar ikke hensyn til bakkestrykk og standardtrykk ved FL
- TMA / CTA – flyr inn i kontrollert luftrom både vertikalt og horisontalt
- Luftromsbokser – flyr høyere ut av boksen både vertikal og horisontalt og inn i kontrollert luftrom
- Grensekryssing – flyr inn i Sverige

Senest de siste dagene med godt seilflyvær i slutten på mai finner vi flere flygninger på f.eks OLC Norway som knytter seg til problematikken. Dette når forholdene er gode og termikken går høyt - godt over FL 95 og i fjellene over FL 115.

De fleste av våre luftromskrenkelseser skjer fordi piloten ikke i tilstrekkelig grad har orientert seg om hvilket luftrom han/hun flyr i eller feilnavigerer i. I dag har mange av oss elektroniske hjelpemidler som loggere og digitale kart om bord. Disse gir oss stor nøyaktighet både i høyde og posisjonsangivelse mens vi flyr. Disse hjelpemidlene skulle kunne benyttes til å hindre oss i å fly ulovlig inn i kontrollert luftrom. Typisk oppdager vi i ettertid og ved analyse av flightlogen at vi har fløyet i ulovlig luftrom.

Alle disse flygningene er rapporteringspliktige innen 72 timer – Bruk OBSREG til dette!

Men en luftromskrenkelse er også varslingspliktig. Oppdager du at du er i et kontrollert luftrom uten tillatelse skal du varsle om dette til Lufttrafikkjenesten asap. I luften kaller du opp gjellende kontrollenhet og oppgir din posisjon og høyde. Hvis du mangler frekvens forlat området umiddelbart og kontakt ATC per telefon etter landing.

TAKK for at du innrømte at du tok feil!

Svært få krenker luftrom med vilje, men erfaringen er at for mange flyr med for små marginer både horisontalt og vertikalt i luftrommet. Når andre oppdager dine feil skal du takke.

TAKK for at du sa ifra!

Rapportert så frivillig hendelsen i OBSREG slik at vi alle kan lære av det.

Fly med transponder skal alltid ha denne påskrudd (SERA.13001). Seilfly er også oppfordret til å ha den på i luftrom hvor transponder ikke er påkrevet (GM1 SERA.13001(c)). Seilfly kan benytte kode 7100 (AIP ENR 1.6) eller generell GA-kode 7000. Fly som har antikollisjonssystemer, vil da også bli varslet ved kollisjonsfare hvor ditt fly er del av situasjonen.

Norges Luftsportforbund og Seilflyseksjonen vil jobbe for å redusere antall luftromskrenkelser. For å nå dette må vi alle ta vårt ansvar som fartøysjefer. Vår tilgang til luftrom krever også at vi er en seriøs aktør i dette luftrommet og opptrer i henhold til lover og regler. Ber du om en klarering fra ATC vil du oppleve at vi har langt mer luftrom å fly i – bruk denne muligheten og vis at seilflyging har sin plass i kontrollert luftrom!

Til slutt noen anbefalinger:

- Studer og gjør deg kjent med luftrommet du skal fly i
- Bruk oppdaterte ICAO-kart
- Bruk oppdaterte filer i din digitale kartvisning
- Ha alltid et kart i flyet
- Fly med marginer
- VIT HVOR DU ER!
- Snakk om luftrom som en naturlig del av briefingen ved organisert aktivitet

Med hilsen

Steinar Øksenholt

Avdelingsleder og fagsjef S/NLF

Svein Larssen

Leder SU (sign)